

Valtioneuvoston asetus

vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetun lain (849/2025) nojalla:

1 Luku

Yleiset säännökset

1 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

1) PV-VAK-lailla vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annettua lakia (849/2025);

2) suuronnettomuudella huomattavaa päästöä, tulipaloa, räjähdystä tai muuta ilmiötä, joka seuraa vaarallisten aineiden tilapäisessä säilytyksessä esiintyneistä hallitsemattomista tapahtumista, jotka voivat aiheuttaa ihmisen terveyteen, ympäristöön tai omaisuuteen kohdistuvaa vakavaa välitöntä tai myöhemmin ilmenevää vaaraa tilapäisen säilytyksen paikassa ja sen ulkopuolella.

2 luku

Tilapäinen säilytys

2 §

Vaaralliset aineet ja lastinkuljetusyksiköt tilapäisen säilytyksen paikassa

Tilapäisen säilytyksen paikassa sotasatamassa ja sotasatama-alueella, sotilaslentopaikalla ja jatkuvassa, kiinteässä tilapäisen säilytyksen paikassa, sekä muussa tilapäisen säilytyksen paikassa lastinkuljetusyksiköt on eroteltava toisistaan turvallisesti, ja pelastusviranomaisten esteetön pääsy vaarallisten aineiden ja niitä sisältävien lastinkuljetusyksiköiden luokse on varmistettava. Sijoittelussa on otettava huomioon muu liikenne tilapäisen säilytyksen paikassa ja pyrittävä siihen, että lastinkuljetusyksiköiden siirtely säilytyksen aikana on mahdollisimman vähäistä.

Vaarallisia aineita sisältäviä lastinkuljetusyksiköitä ei saa tilapäisen säilytyksen aikana pinota päällekkäin ilman pakottavaa tarvetta. Kuitenkin enintään kaksi lastinkuljetusyksikköä saa pinota päällekkäin, jos ne sisältävät ainoastaan luokan 9 ympäristövaarallisia aineita.

Kollit on tilapäisessä säilytyksessä lastinkuljetusyksikön tai kuormatilan ulkopuolella säilytettävä noudattaen vähintään samaa erottelua kuin yhteen kuormaamisessa lastinkuljetusyksikköön tai kuljetusvälineen kuormatilaan.

3 §

Lastinkuljetusyksiköt sotasatamassa, sotasatama-alueella, sotilaslentopaikalla ja jatkuvan, kiinteän tilapäisen säilytyksen paikassa

Sotasatamassa, sotasatama-alueella, sotilaslentopaikalla ja jatkuvan, kiinteän tilapäisen säilytyksen paikassa on noudatettava liitteessä esitettyjä erotteluetäisyyksiä. Pieniä määriä vaarallista ainetta sisältävien lastinkuljetusyksiköiden erottelussa ei kuitenkaan tarvitse soveltaa liitteen säännöksiä, jos turvallisuudesta muuten huolehditaan.

Seuraavat aineet on viipymättä toimitettava pois sotasatamasta, sotasatama-alueelta, sotilaslentopaikalla ja jatkuvan, kiinteän tilapäisen säilytyksen paikassa:

- 1) luokan 6.2 tartuntavaaralliset aineet;
- 2) luokan 7 radioaktiiviset aineet, lukuun ottamatta vaarallisten aineiden luettelon YK-numeroin UN 2908–2911 kuuluvia aineita.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja aineita voidaan kuitenkin tilapäisesti säilyttää sotasatamassa, sotasatama-alueella, sotilaslentopaikalla ja jatkuvan, kiinteän tilapäisen säilytyksen paikassa, jos se on turvallista, siitä ei aiheudu vaaraa ja sotasatamanpitäjä, satamanpitäjä ja sotilaslentopaikanpitäjä sekä lentopaikanpitäjä ja jatkuvasta, kiinteästä tilapäisen säilytyksen paikasta vastaava on antanut siihen suostumuksen.

4 §

Varautuminen onnettomuuksien torjuntaan tilapäisen säilytyksen paikassa

Tilapäisen säilytyksen paikassa sotasatamassa, sotasatama-alueella, sotilaslentopaikalla, sotilaalliseen toimintaan tarkoitettussa terminaalissa ja toistuvan, kiinteän tilapäisen säilytyksen paikassa on onnettomuuksien torjuntaan oltava alkusammutuskalustoa ja vuotojen torjuntaa varten imeytys- ja neutralointiaineita tai muuta välineistöä säilytettävien aineiden, arvioitujen riskien ja onnettomuusvaikutusten edellyttämällä tavalla. Paikan suunnittelussa on otettava huomioon, että vaarallisten aineiden vuodot ja saastuneet vedet voidaan kerätä talteen.

Vahingoittuneille kuormille ja lasteille sekä näiden sisältämistä vaarallisista aineista saastuneille jätteille on varattava paikka, jossa niitä voidaan säilyttää sekä uudelleen pakata tai kuormata ja jossa saastuneet jätteet voidaan kerätä talteen niiden hävittämistä varten. Näitä järjestelyjä suunniteltaessa on otettava huomioon säilytettävien vaarallisten aineiden määrä ja laatu.

5 §

Sisäisen pelastussuunnitelman laatiminen

Tilapäisen säilytyksen paikan sisäinen pelastussuunnitelma on laadittava ottaen huomioon seuraavat tavoitteet:

- 1) onnettomuudet rajataan ja hallitaan niiden seurauksien minimoimiseksi sekä ihmisten terveydelle, ympäristölle ja omaisuudelle aiheutuvien vahinkojen rajoittamiseksi;
- 2) toteutetaan tarvittavat toimenpiteet ihmisten terveyden ja ympäristön suojaamiseksi onnettomuuksien seurauksilta;
- 3) annetaan tarpeelliset tiedot asiasta vastaaville alueen viranomaisille ja tarvittaessa väestölle ja muille alueen yrityksille ja laitoksille;
- 4) varaudutaan onnettomuuden jälkien korjaamiseen ja ympäristön puhdistamiseen.

Sisäinen pelastussuunnitelma on laadittava kuullen alueen toimijoita ja ottaen huomioon alueen pelastustoimen järjestelyt.

Jos tilapäisen säilytyksen paikkaa varten on sovellettava muun lain kuin PV-VAK-lain nojalla laadittava sisäinen pelastussuunnitelma, turvallisuus- tai valmiussuunnitelma tai muu vastaava suunnitelma, erillistä sisäistä pelastussuunnitelmaa ei tarvitse laatia, vaan vastaavat asiat voidaan koota mainittuun muuhun suunnitelmaan. Tästä on mainittava suunnitelmassa.

6 §

Sisäisen pelastussuunnitelman sisältö ja uusiminen

Sisäisessä pelastussuunnitelmassa on oltava kuvaus, selvitys tai raja-alueesta, jota sisäinen pelastussuunnitelma koskee.

Sisäisessä pelastussuunnitelmassa on oltava arvio onnettomuuksista alueen ulkopuolelle aiheutuvista vaikutuksista ja tiedot alueella säilytettävistä aineista, niiden määristä ja sijainnista sekä seuraavat tiedot:

- 1) niiden henkilöiden nimet ja tehtävät, jotka ovat vastuussa alueen sisäisistä pelastustoimista. Sen henkilön nimi ja tehtävät, joka vastaa yhteyksistä pelastusviranomaisiin;
- 2) kuvaus toimista, joihin on ryhdyttävä tilanteen tai tapahtuman hallitsemiseksi ja sen seurauksien rajoittamiseksi, jokaisen ennakoitavissa olevan tilanteen tai tapahtuman osalta, joka voisi merkittävästi vaikuttaa suuronnettomuuden syntymiseen; kuvauksessa on selostettava myös turvallisuuslaitteet ja käytettävissä olevat voimavarat;
- 3) alueella oleviin ihmisiin kohdistuvien vaarojen rajoittamiseen tähtäävät toimet, mukaan lukien hälytysjärjestelmä ja ohjeet käyttäytymisestä hälytyksen sattuessa;
- 4) millä tavalla onnettomuuden sattuessa ilmoitetaan nopeasti pelastusviranomaisille, millaisia tietoja annetaan välittömästi ja miten yksityiskohtaisempia tietoja toimitetaan tarvittaville tahoille sitä mukaa kuin niitä saadaan;
- 5) millä tavalla henkilökuntaa koulutetaan tehtäviin, jotka heidän edellytetään suorittavan, ja tarpeen vaatiessa tämän toiminnan yhteensovittaminen pelastusviranomaisen suorittamien toimien kanssa sekä;
- 6) millä tavalla alueen ulkopuolella tehtäviä pelastustoimia tuetaan.

Sellaisen tilapäisen säilytyksen paikan, jossa on suuronnettomuuden riski, sisäisessä pelastussuunnitelmassa on esitettävä yksityiskohtaiset onnettomuuskuvaukset sekä arvio kuvattujen suuronnettomuuksien seurausten laajuudesta ja vakavuudesta sekä sanallisesti että karttakuvin.

Sisäisen pelastussuunnitelman laatijan on uusittava laatimansa sisäinen pelastussuunnitelma aina tarpeen vaatiessa, kuitenkin vähintään joka viides vuosi. Uusimisessa suunnitelma on ajanmukaistettava ja siihen on tehtävä korjaukset siten, että otetaan huomioon tilapäisen säilytyksen paikassa ja sen ympäristössä sekä pelastustoimen järjestelyissä tapahtuneet muutokset, teknisen tietämyksen lisääntyminen ja tiedon lisääntyminen toimenpiteistä, jotka onnettomuuksien torjumisessa on toteutettava.

7 §

Sotasataman ja sotasatama-alueen sekä sotilaslentopaikan turvallisuusselvitys

PV-VAK-lain 38 §:ssä tarkoitettussa sotasataman ja sotasatama-alueen ja 39 §:n tarkoitettussa sotilaslentopaikan turvallisuusselvityksessä on osoitettava:

- 1) tarpeelliset tiedot toimintaperiaatteiden toteuttamiseksi satamanpitäjän ja lastinkäsittelypalveluja sotasatamassa ja sotasatama-alueella sekä sotilaslentopaikalla toimivasta joukosta ja turvallisuusorganisaatiosta;
- 2) että sotasatamassa ja sotasatama-alueella sekä sotilaslentopaikalla on tunnistettu kuljetuksesta aiheutuvat vaarat sekä ryhdytty tarpeellisiin toimenpiteisiin onnettomuuksien

ehkäisemiseksi ja onnettomuuksien ihmisille, ympäristölle ja omaisuudelle aiheuttamien seurauksien rajoittamiseksi;

3) että PV-VAK-laissa ja sen nojalla säädetyt ja määrättyt turvallisuusvaatimukset on otettu huomioon;

4) että sotasatamassa ja sotasatama-alueella sekä sotilaslentopaikalla ja niiden ulkopuolella esiintyvät muut vaarat ja mahdolliset haavoittuvat kohteet, kuten koulut, sairaalat ja pohjavesialueet, on otettu huomioon;

5) että sisäinen pelastussuunnitelma on laadittu;

6) miten vaarallisten aineiden kuljetusyksikköjen valvonta on järjestetty sotasatamassa ja sotasatama-alueella sekä sotilaslentopaikalla;

7) turvallisuusorganisaation toimintaperiaatteet.

Turvallisuusjohtamisjärjestelmissä on kuvattava turvallisuusorganisaation, satamanpitäjän ja sotasatamanpitäjän, lentopaikanpitäjän ja sotilaslentopaikanpitäjän sekä toiminnanharjoittajien ja hallintoyksikköjen organisaatio, johto ja henkilöstö, joka osallistuu onnettomuusvaarojen hallintaan, henkilöstön tehtävät ja vastualueet sekä satamassa tapahtuva toiminnanohjaus. Lisäksi on varmistettava riittävä tiedonsiirto eri organisaatioiden välillä ja niiden sisällä.

3 luku

Puolustusvoimien turvallisuusneuvonantajatoiminnan yhteensovittaminen siviilitoimijoiden kanssa

8 §

Puolustusvoimien turvallisuusneuvonantajajärjestelmän yhteensovittaminen ja yhteistyö siviiliviranomaisten kanssa

Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston on sovitettava yhteen vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (541/2023) tarkoitettujen valvontaviranomaisten ja turvallisuusneuvonantajien kanssa toiminta, joka sisältää käytänteiden ja lain perusteella annettujen määräysten yhteen toimivuuden.

4 luku

Viranomaistehtävät valvonnan ja tarkastusten toteuttamisessa

9 §

Viranomaisten yhteistyö valvonnan ja tarkastusten toteuttamisessa

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto järjestää vuosittain viranomaisyhteistyökokouksen vaarallisten aineiden siviililainsäädännössä tarkoitettujen valvontaviranomaisten kanssa. Yhteistyökokoukseen kutsutaan valvontaviranomaisten lisäksi pelastustoimen edustaja. Kokouksessa käsitellään seuraavat asiakokonaisuudet:

1) mitä tarkastuksissa on havaittu;

2) millaisia onnettomuuksia ja vaaratilanteita on tapahtunut; sekä

3) miten yhteistoimintaa voidaan kehittää.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto toimittaa viranomaisyhteistyökokouksen pöytäkirjan puolustusministeriölle.

5 luku

Toimenpiteen ja asiakirjan tunnustaminen

10 §

Vaarallisen aineen luokituksen tunnustaminen

Toimivaltainen viranomainen tunnustaa toimivaltaisen viranomaisen tai sen valtuuttaman yhteisön asianmukaisesti myöntämät aineen luokitusta tai luokituksen vahvistamista koskevat asiakirjat edellyttäen, että asiakirjan on myöntänyt seuraavissa määräyksissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen tai sen valtuuttama yhteisö:

- 1) ADR-sopimuksen määräykset;
- 2) ICAO-TI-määräykset;
- 3) IMDG-säännösten määräykset;
- 4) PV-VAK-lain 5 §:ssä mukaiset kansainväliset sotilasstandardit.

11 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2025.

Helsingissä 25.9.2025

Puolustusministeri Antti Häkkänen

Lainsäädäntöneuvos Jenni Herrala